

Sygn. akt VII U 1438/12

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2012r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Krystian Nowocień

Protokolant :st. sekretarz sądowy Marta Kołodziejczyk

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2012r. w Świdnicy

sprawy **S. P.**

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziałowi Regionalnemu we W.

o świadczenie niezrealizowane

na skutek odwołania **D. P.**

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 30 sierpnia 2012r. Nr (...)

odwołanie oddala.

Sygn. akt VIIU 1438/12

UZASADNIENIE

S. P. odwołał się od decyzji Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny we W. z dnia 30.08.2012 r., którą organ rentowy odmówił wnioskodawczyni wypłaty świadczenia niezrealizowanego za miesiąc sierpień 2012 r. po zmarłej siostrze.

W odwołaniu wnioskodawczyni wskazała, iż zaskarżona decyzja narusza prawo i nie jest zgodna ze stanem faktycznym. Wnioskodawczyni wskazała, że zmarła A. P. nie była zamężna i nie posiadała dzieci, a przez kilka lat ze względu na niepełnosprawność, stan zdrowia i podeszły wiek oraz niską kwotę dochodów nie była w stanie samodzielnie żyć i utrzymywać się. W związku z powyższym A. P. do dnia śmierci pozostawała na utrzymaniu siostry S. P., z którą wspólnie mieszkała. Ponieważ A. P. nie pozostawiła członków rodziny, którzy spełniają kryteria osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłej, to w konsekwencji świadczenie jej należne do dnia śmierci zgodnie z art. 136 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przysługuje jej siostrze S. P., z którą zmarła wspólnie mieszkała i pozostawała na jej utrzymaniu.

Strona pozwana - Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny we W. wniosła o oddalenie odwołania. Wskazując na treść art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy podał, że wnioskodawczyni nie spełnia warunków do przyznania prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia, ponieważ zmarła nie pozostawała na jej utrzymaniu.

Sąd ustalił, co następuje:

Zmarła A. P. (...r. - (...r.) była osobą niezamężną i nie posiadającą dzieci. Była uprawnienie do świadczenia emerytalnego, wypłacanego wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w łącznej wysokości 886 zł. Z uwagi na podeszły wiek i niepełnosprawność A. P. od października 1994 r. zamieszkała u siostry S. P. w P., przy ul. (...)o czym powiadomiła organ rentowy wraz ze złożeniem wniosku o przekazywanie należnego jej świadczenia pod nowo wskazany adres.

W dniu (...)r. A. P. zmarła.

Wniosek S. P. z dnia 24.08.2012 r. o wypłatę zasiłku pogrzebowego został załatwiony decyzją strony pozwanej z dnia 30.08.2012 r. przyznającej wnioskodawczyni zasiłek pogrzebowy po zmarłej A. P. w kwocie 4.000 zł.

Z kolei wniosek S. P. o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po zmarłej A. P. został załatwiony decyzją odmowną z dnia 30.08.2012 r., od której wnioskodawczyni złożyła odwołanie.

(dowód: akta rentowe KRUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wniesione przez S. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu między stronami było, czy S. P. ma prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej siostrze A. P. za sierpień 2012 r.

W zaskarżonej decyzji strona pozwana odmówiła wnioskodawczyni wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej i w tym zakresie powołała się na treść art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskazując że skarżąca nie spełnia warunków do przyznania prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia, ponieważ zmarła nie pozostawała na jej utrzymaniu.

Z treści art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2009 r., nr 153, poz.1227 ze zm.), wynika, że w razie śmierci osoby, **która zgłosiła wniosek o świadczenie określone ustawą**, świadczenie należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi osoba ta prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku – małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej, lub na którym utrzymaniu pozostawała ta osoba. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła. Natomiast ustęp 3 stanowi, iż roszczenia o wypłatę świadczeń, o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia przysługiwały, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o dalsze prowadzenie postępowania.

Mając zatem na uwadze treść zaskarżonej decyzji oraz treść obowiązujących w tym zakresie przepisów Sąd uznał, że choć zaskarżona decyzja nie podlega nie podlega zmianie, to jednak została oparta na błędnej wykładni przepisu art. 136 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 52 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Apelacyjnego osoby wymienione w ust. 1 w/w art. 136 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła (ust. 2). Zatem niezbędnym warunkiem domagania się przez uprawnionych członków rodziny

wypłaty świadczenia należnego po zmarłym uprawnionym do emerytury lub renty jest uprzednie zgłoszenie przez niego wniosku o takie świadczenie (zob. wyrok SN z 23 kwietnia 1997 r., II UKN 77/97, OSNAPiUS 1998/2/55). Przepis ten dotyczy zatem tych zmarłych emerytów i rencistów, którzy jeszcze nie pobierali świadczeń, lecz przed śmiercią wystąpili z wnioskiem o emeryturę lub rentę, w przeciwnym wypadku bowiem bezprzedmiotowy byłby zapis ust. 1 in fine o pozostawianiu uprawnionego na utrzymaniu członka rodziny, czy też regulacje zawarte w ust. 2 i 3, w których jest mowa o dalszym prowadzeniu postępowania nieukończonego wskutek śmierci zainteresowanego.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 kwietnia 2008 r., III UZ 16/07 (OSNP 2009/13-14/186), wskazał, że świadczenia wskazane w art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przysługują uprawnionym osobom tylko na wniosek o dalsze prowadzenie postępowania zgłoszony przez każdego zainteresowanego z osobna (art. 136 ust. 3). Ponadto, świadczenia te, jako świadczenia pieniężne, są z natury rzeczy świadczeniami podzielnymi i od decyzji sądu opartej na ocenie spełnienia przez poszczególnych uczestników postępowania przesłanek z art. 136 ust. 1, zależy przyznanie prawa do świadczenia. Wobec tego ani z istoty stosunku prawnego, będącego przedmiotem niniejszego postępowania, ani z przepisu ustawy nie wynika, że wyrok dotyczyć ma niepodzielnie wszystkich współuczestników.

Cytowany przepis jest przepisem szczególnym w stosunku do ogólnych zasad dziedziczenia i jako taki nie powinien być interpretowany rozszerzająco. Stąd wąsko należy traktować pojęcie osoby, która o świadczenie wystąpiła - są to tylko i wyłącznie ci ubezpieczeni, którzy złożyli wniosek o ustalenie uprawnienia określonego w ustawie, a sprawa za ich życia nie została prawomocnie zakończona. Zaś warunkiem koniecznym do kontynuowania postępowania po śmierci takiej osoby jest złożenie odpowiedniego wniosku, w terminie zawitym 12 miesięcy przez ich następców prawnych, enumeratywnie w przepisie wymienionych.

Mając na względzie powyższe rozważania prawne wskazać należało, że skoro art. 136 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS stosuje się w przypadku, gdy ubezpieczony składa wniosek o świadczenie i zanim organ rentowy przyznał mu prawo do tego świadczenia, osoba ta umiera, to w niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie miała prawa do niezrealizowanego przez A. P. świadczenia (emerytury rolnej) za miesiąc sierpień 2012 r.

Dodatkowo wskazać należy, że art. 136 ust. 1 wskazuje, że do świadczeń należnych po zmarłym do dnia śmierci uprawnione są trzy kategorie osób:

I - małżonek i dzieci, z którymi osoba zmarła prowadziła wspólne gospodarstwo domowe,

II - małżonek i dzieci, z którymi osoba zmarła nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego,

III - inni członkowie rodziny uprawnieni do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała osoba zmarła.

A. P. była siostrą wnioskodawczyni. Zatem przepis wymaga, aby zmarła była na jej utrzymaniu. Użyte w art. 136 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS określenie "pozostawania zmarłego na utrzymaniu" - jako kryterium przyznania niezrealizowanego przez wnioskodawcę świadczenia członkowi rodziny, niebędącemu małżonkiem lub dzieckiem zmarłego i niespełniającemu warunków do przyznania po nim renty rodzinnej - nie jest równoznaczne z pojęciem "przyczyniania się do utrzymania" i nie może być stosowane zamiennie.

Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, że nie jest równoznaczne z pozostawianiem na utrzymaniu innej osoby, wskazanej w art. 136 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, korzystanie z jej pomocy i opieki. Pomoc i opieka, a nawet partycypowanie w kosztach utrzymania może być uznane za pomoc w utrzymaniu (przyczynianie się do utrzymania), jednakże nie za utrzymanie innej osoby. Bycie na utrzymaniu oznacza bowiem sytuację, w której środki utrzymania zapewnia wyłącznie inna osoba. Powyższe przepisy jako szczególne nie mogą być interpretowane rozszerzająco.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie można uznać, że A. P. pozostawała na utrzymaniu wnioskodawczyni. Zmarła miała prawo do emerytury rolnej w wysokości 886 zł wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym. Uznać należało, że w znacznej

mierze była w stanie utrzymać siebie, a opieka wnioskodawczynie nad zmarłą siostrą wynikała z jej obowiązków wobec krewnej.

W konsekwencji powyższych rozważań faktycznych i prawnych, a w szczególności treść przepisu art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który reguluje sytuację prawną osób bliskich zainteresowanego, który zmarł po wniesieniu wniosku o świadczenie (tzw. niezrealizowane świadczenia) Sąd doszedł do przekonania, że taka sytuacja w niniejszej sprawie nie miała miejsca, bowiem zmarła A. P. była uprawniona do świadczenia emerytalnego z KRUS i nie pozostawała na niczym utrzymaniu.

Na marginesie niniejszych rozważań należy wskazać, iż niezrealizowane świadczenia po zmarłej A. P. wchodzi w skład spadku i wnioskodawczynie może domagać się jego wypłaty, ale dopiero po przedstawieniu postanowienia Sądu w przedmiocie nabycia spadku.

Z wyżej przedstawionych powodów, Sąd odwołanie oddalił na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c.